

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2016

1522/2016

Laki

tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Soveltamisala

1 §

Henkilöllinen soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006) nojalla tai siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain (1287/2004) nojalla palvelussuhteessa olevaan;

2) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain mukaisessa koulutuksessa tai harjoituksissa taikka siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain mukaisessa koulutuksessa olevaan;

3) rajavartiolaitoksen palveluksessa olevaan sotilasviranhaltijaan, joka osallistuu Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston toimintaan kansallisena asiantuntijana, Euroopan rajavartioryhmän jäsenenä tai muutoin mainitun viraston käyttöön lähetettynä rajavartijana.

Palveluksella tarkoitetaan tässä laissa 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainittujen lakien mukaiseen kriisinhallintaan, koulutukseen ja harjoituksiin osallistumista sekä 3 kohdassa tarkoitettuun toimintaan osallistumista.

2 luku

Korvattavat vahinkotapahtumat

2 §

Korvattavat vahinkotapahtumat

Tämän lain mukaisena *vahinkotapahtumana* korvataan tapaturma ja palvelussairaus siten kuin jäljempänä säädetään.

3 §

Lääketieteellisen syy-yhteyden arviointi

Vahinkotapahtuman korvaamisen edellytyksenä on todennäköinen lääketieteellinen syy-yhteys vahinkotapahtuman ja vamman tai sairauden välillä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Syy-yhteyden arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti lääketieteelliset löydökset ja havainnot, vahingon sattumistapa, palveluksen aikaiset erityisolosuhteet sekä aikaisemmat vammat ja sairaudet.

4 §

Tapaturma

Tapaturma on tämän lain nojalla korvattava, kun se on sattunut palveluksessa.

Tapaturmalla tarkoitetaan ulkoisesta tekijästä johtuvaa äkillistä ja odottamatonta tapah-
tumaa, joka aiheuttaa vamman tai sairauden.

5 §

Tapaturman aiheuttama vian, vamman tai sairauden paheneminen

Tapaturman seurauksena korvataan myös muun kuin tämän lain nojalla korvattavan vian, vamman tai sairauden paheneminen siltä osin kuin se vastaa tapaturman syyosuutta. Syyosuutta arvioitaessa otetaan huomioon tapaturman sattumismekanismi, vammaenergi-
an voimakkuus ja tapaturman ajallinen yhteys pahenemiseen sekä aikaisemmasta viasta, vammasta, sairaudesta ja kudosvauriosta johtuva myötävaikutus.

Korvausta pahenemisesta maksetaan enintään kuuden kuukauden ajan tapaturman sat-
tumisesta tai palveluksen päättymisestä, jollei toipuminen ole ilmeisesti viivästynyt pää-
asiallisesti vamman tai sairauden hoitoon liittyvien syiden vuoksi.

6 §

Palvelussairaus

Palvelussairaudella tarkoitetaan palveluksessa aiheutunutta:

- 1) työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 26—30 §:n mukaista ammattitautia;
- 2) työtapaturma- ja ammattitautilain 18 §:ssä tarkoitettua vammaa tai sairautta;
- 3) lihaksen tai jänteen äkillistä kipeytymistä, joka on tapahtunut ilman tapaturmaa yksittäistä kuormittavaa liikettä suoritettaessa;
- 4) muuta vammaa tai sairautta, joka on todennäköisesti palveluksen aiheuttama;
- 5) muun kuin tämän lain nojalla korvattavan vian, vamman tai sairauden pahenemista, joka johtuu todennäköisesti palveluksesta.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua lihaksen tai jänteen kipeytymisestä makse-
taan korvausta, kunnes kipeytyminen on parantunut, enintään kuitenkin kuuden viikon ajalta
kipeytymisestä. Korvausta ei makseta, jos kipeytyminen johtuu aikaisemmasta vammasta
tai sairaudesta tai sellaisesta kudosvauriosta, joka voi syntyä vain tapaturman aiheuttama-
na.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sairauden tai vamman pahenemisesta mak-
setaan korvausta enintään kuuden kuukauden ajan palveluksen päättymisestä, jollei toipu-
minen ole ilmeisesti viivästynyt pääasiallisesti vamman tai sairauden hoitoon liittyvien
syiden vuoksi.

7 §

Henkinen järkytysreaktio

Tapaturman seurauksena tai 6 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisena palvelussairautena korvataan henkinen järkytysreaktio, jolla tarkoitetaan:

1) akuuttia stressireaktiota, joka seuraa sellaisesta poikkeuksellista fyysistä tai psyykkistä henkistä rasitusta aiheuttavasta tapahtumasta, johon liittyy vakava turvallisuuden tai fyysisen koskemattomuuden menetyksen tai menettämisen uhka;

2) traumaperäistä stressihäiriötä, joka seuraa sellaisesta rasittavasta, poikkeuksellisen uhkaavasta tai tuhoisasta tapahtumasta, joka todennäköisesti aiheuttaisi voimakasta ahdistuneisuutta melkein kenessä tahansa;

3) tuhoisaa kokemusta seuraavaa persoonallisuuden muutosta, joka seuraa pitkäaikaisena tai pysyvänä reaktiona äärimmäisen voimakasta henkistä rasitusta synnyttävään tapahtumaan.

Traumaperäisen stressihäiriön ja tuhoisaa kokemusta seuraavan persoonallisuuden muutoksen korvaaminen edellyttää, että vahingoittunut on ollut välittömästi osallisena 1 momentissa tarkoitettussa tapahtumassa ja että vahingoittuneella on todettu traumaperäiseen stressihäiriöön sopiva oireisto kuuden kuukauden kuluessa tapahtumasta tai palveluksen päättymisestä.

3 luku

Etuudet

8 §

Työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiset etuudet

Vahinkotapahtuman johdosta maksetaan korvausta noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain III osassa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen päiväraha maksetaan vähintään mainitun lain 58 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn suuruisena 28 päivän jälkeenkin koko päivärahaan oikeuttavalta ajalta, kuitenkin enintään siihen päivään, jona tämän lain 1 §:ssä tarkoitettujen palvelussuhteen oli määrä päättyä.

Tapaturmaeläkkeen ja perhe-eläkkeen perusteena käytettävän vuosityöansion vähimmäismäärä on työtapaturma- ja ammattitautilain 79 §:ssä tarkoitettu vähimmäisvuosityöansio kolmella kerrottuna.

9 §

Lisäkorvaus pysyvästä haitasta

Vahinkotapahtuman aiheuttamasta vammasta ja sairaudesta johtuvasta pysyvästä yleisestä haitasta maksetaan lisäkorvaus 1 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettulle vahingoittuneelle. Haitan suuruus määritetään työtapaturma- ja ammattitautilain 83—85 §:n mukaisesti. Haittaluokan 20 mukaisesta pysyvästä haitasta maksetaan kertakorvauksena 210 000 euroa ja osittaisesta pysyvästä haitasta kertakorvauksena niin monta kahdeskymmenesosaa tästä korvausmäärästä kuin haittaluokka osoittaa.

Jos haittaluokka nousee vamman tai sairauden pahenemisen vuoksi vähintään yhdellä, muutetaan lisäkorvauksen määrää haittaluokan muutosta vastaavasti.

10 §

Kuolemantapauksen johdosta maksettava lisäkorvaus

Edellä 1 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun vahingoittuneen edunsaajalle maksetaan lisäkorvaus, jos vahingoittunut on kuollut tämän lain nojalla korvatun vamman tai sairauden seurauksena kolmen vuoden kuluessa vahinkotapahtumasta. Lisäkorvauksen määrä on 200000 euroa ja se maksetaan määrätylle edunsaajalle. Edunsaajamääräys ja sen muutokset on tehtävä kirjallisesti Valtiokonttorille.

Jos edunsaajaksi määrätty kuolee ennen tässä pykälässä korvattavaksi säädettyä vahinkotapahtumaa, noudatetaan, mitä vakuutuslainsäädännön (543/1994) 49 §:ssä säädetään. Jos edunsaajaa ei ole määrätty, sekä edunsaajamääräyksen tulkinnassa muutoin, noudatetaan, mitä vakuutuslainsäädännön 50 §:ssä säädetään.

Lisäksi jokaiselle edunjättäjän alle 18-vuotiaalle lapselle maksetaan lisäkorvaus, jonka määrä on 20 prosenttia 1 momentissa tarkoitetun korvauksen määrästä. Edunjättäjän lapsena pidetään myös aviopuolison lasta, jonka huoltaja mainittu aviopuoliso on, sekä avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta, johon nähden edunjättäjän elatusvelvollisuus on sopimuksella tai oikeuden päätöksellä vahvistettu.

11 §

Psyykinen tuki ja hoito

Palvelukseen osallistuneella on oikeus psyykkisen tuen tai hoidon aiheuttamien kustannusten korvaukseen kuntoutuksena. Tuen tai hoidon tarpeella tulee olla todennäköinen syy-yhteys palvelukseen tai tehtävään. Psyykkisen tuen tai hoidon kustannuksia korvataan enintään yhden vuoden ajalta tuen tarpeen ilmenemisestä. Tuen tarpeen arvioinnin suorittaa Valtiokonttorin osoittama hoitopaikka.

Psyykkisen tuen ja hoidon vuoksi tehdyt matkat korvataan noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 50 §:ssä säädetään.

12 §

Suhde muun lain mukaiseen korvaukseen

Tämän lain nojalla myönnettäviin etuuksiin sovelletaan, mitä muussa laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisista etuuksista. Tällöin ei kuitenkaan sovelleta, mitä liikennevakuutuslainsäädännön (460/2016) 36 §:ssä säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen korvauksen huomioon ottamisesta korvattaessa henkilövahinkoa liikennevakuutuksesta.

13 §

Korvauksen suorittaminen

Tämän lain mukainen korvaus kriisinhallintaan osallistuvalla suoritetaan palveluksen päättymisen jälkeiseltä ajalta, jollei ole erityistä syytä korvata sairaanhoitokuluja myös palveluksen aikana.

Haittarahaa voidaan maksaa, kun haitta on työtapaturma- ja ammattitautilain 83 §:n 2 momentin mukaisesti katsottava pysyväksi.

1522/2016

4 luku

Toimeenpano ja muutoksenhaku

14 §

Toimivaltainen vakuutuslaitos

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvassa korvausasiassa toimivaltainen vakuutuslaitos on Valtiokonttori.

15 §

Vahinkotapahtumasta ilmoittaminen

Vahingoittuneen on ilmoitettava hänelle sattuneesta vahinkotapahtumasta viivytyksettä sen kansallisen yksikön edustajalle, jonka palveluksessa hän on.

Valtiotyönantajan edustajan tulee ilmoittaa vahinkotapahtumasta Valtionkonttorille viivytyksettä ennen palveluksen päättymistä, jos vahinkotapahtuma todennäköisesti aiheuttaa sairaanhoidon tai kuntoutuksen tarvetta, pysyvää haittaa taikka työkyvyn heikentymää palveluksen päätyttyä.

16 §

Työtaturma- ja ammattitautilain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta. Lisäksi sovelletaan mitä mainitun lain IX osassa säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilätiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

17 §

Muutoksenhaku, oikaisumenettelyt, päätöksen poistaminen ja takaisinperintä

Mitä työtaturma- ja ammattitautilain VIII osassa säädetään muutoksenhausta, oikaisumenettelyistä, päätöksen poistamisesta ja takaisinperinnästä, sovelletaan myös tämän lain mukaiseen asiaan.

5 luku

Erinäiset säännökset ja voimaantulo

18 §

Rahamäärien tarkistaminen ja pyöristäminen

Edellä 9 §:n 1 momentissa ja 10 §:n 1 momentissa mainitut rahamäärät tarkistetaan vuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Tarkistettu rahamäärä pyöristetään lähimmäksi täydeksi kymmeneksi tuhanneksi euroksi.

1522/2016

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin tapaturmiin ja ilmenneisiin palvelussairauksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila